

LECTIO DIVINA

IL-ĦAMES ĦADD TAL-GĦID (B)

Ġw 15, 1-8

Wara l-missjoni permezz tal-kelma u tas-sinjali lin-nies, issa mill-kapitlu 13 'l quddiem, Ġesù jindirizza biss lid-dixxipli tiegħu u jhallilhom it-'testment' jew is-sintezi ta' ħajtu. Id-diskors kollu ta' Ġesù jidher li hu opra redazzjonali fejn l-awtur ipogġi flimkien ħafna tagħlim ta' Ġesù, ġieli b'ċerti inkonsistenzi (ara p.eż. 14,30-31 u qabbel 13,36 ma' 16,5). Madanakollu hu diskors li jwassal lill-qarrej id-drammaticità kollha tal-mument. Fil-Ġudajizmu nsibu diversi eżempji oħrajn ta' testmenti simili għalkemm dan għandu l-partikularitajiet tiegħu, fosthom il-fatt li min qed jittellem qed iħabbar mhux biss it-tluq tiegħu iżda wkoll ir-ritorn u l-konvolgiment tad-dixxipli fid-djalogu, kemm permezz ta' kliem kif ukoll permezz ta' fatti. Hu bla dubju diskors immirat għall-Knisja f'kull żmien, għad-dixxipli li huma fid-dinja (17,11) illi jgħixu fl-istess waqt il-kwiet taċ-ċenaklu u d-drammaticità tar-realtà ta' barra.

Is-silta tal-lum tibda wara l-kelmiet ta' Ġesù: "Qumu! Ejjew nitilqu minn hawn!" (14,31), li faċilment jingħaqdu ma' 18,1. Id-diskors li nsibu fil-kap. 15 u 16 jerga' jaqbad it-temi trattati qabel—tal-fidi u tal-imħabba—, din id-darba fid-dawl tal-komunjoni bejn Ġesù u d-dixxiplu u fid-dawl tal-fatt li d-dixxipli m'humieq tad-dinja.

Bla dubju li l-Ewwet Testment jipprovdi l-isfond prinċipali għal komprensjoni aktar sħiħa tad-diskors kollu. Is-silta tal-lum għandha tinqara' flimkien mal-v. 9-17 li huma paralleli għaliha.

Jiena d-dielja vera u Missieri l-bidwi. Kull fergħa fija li ma tagħmilx frott jaqtagħha; u kull waħda li tagħmel il-frott jiżborha u jnaddafha, biex tagħmel frott aktar (v.1-2).

Il-Missier "kellu għalqa tad-dwieli fuq għolja għammiela, għażaqa u naddafha miż-żrar u ħawwel fiha dwieli mill-aħjar" iżda din tat għeneb qares u frott ħażin (Is 5,1-2; Ġer 2,21). Hu jistaqsi: "X'kien fadalli nagħmel għall-għalqa tiegħi u ma għamiltux?" (Is 5,4). L-immagni ta' Izrael bħala l-għalqa tad-dwieli tal-Mulej hija pjuttost frekwenti. Fil-parti l-kbira tal-każi però għandha konnotazzjoni negattiva għax hi għalqa li ma tatx il-frott mixtieq. Hu fuq dan l-

isfond li Ġesù jgħid: “Jiena d-dielja vera”. M’huwiex aktar il-poplu messjaniku li jinkarna din l-immagni, iżda l-persuna ta’ Ġesù, li hu ċert mill-imħabba tal-Missier: “Kif ħabbni Missieri, hekk ħabbejtkom jien”. Ma’ din id-dielja huma marbuta l-friegħi (id-dixxipli) li l-iskop tagħhom hu li jagħmlu l-frott. Il-Missier, ta’ bidwi li hu, jaqta’ dawk ta’ bla frott u jżbor (*καθαίρω*) dawk li jagħtu, ħalli jagħtu aktar. Hi karatteristika kontinwa ta’ Alla li jikkoreġi lil min iħobb. “Lil dawk li nħobb, jiena nwiddibhom u nrazzanhom. Mela tħegġeg u indem” (Apok 3,19). “Ibni, tistmerrx it-tagħlim tal-Mulej, u tiddejjaqx bit-twiddib tiegħu, għax il-Mulej iwiddeb lil min iħobb, u jgħakkes 'l ibnu l-maħbub” (Prov 3,11-12).

Wieħed jistaqsi x’inhu dan il-frott u minn fejn se jigi? Għal Isaija l-frott li d-dielja ma tatx huwa l-frott tal-gustizzja u s-sewwa (Is 5,7). Għal Ġesù l-prinċipju bażiku hu l-għotja sal-mewt: “Tassew tassew ngħidilkom, jekk il-ħabba tal-qamħ ma taqax fl-art u tmut, hi tibqa’ weħidha; imma jekk tmut, tagħmel ħafna frott” (Ġw 12,24).

Intom ġa ndaf minħabba l-kelma li għedtilkom (v.3).

Li tkun nadif/purifikat (*καθαρός*) tħaddan l-istess għerq ta’ *καθαίρω* (tnaddaf/tizbor). Ġesù diġà stqarr li d-dixxipli huma indaf, “imma mhux ilkoll, għax hu kien jaf min kien sejjer jittradih” (13,10-11). Dak li jnaddaf hija l-istess kelma ta’ Ġesù li d-dixxipli diġà sema: “Ma nsejjhilkomx aktar qaddejja, għax il-qaddej ma jafx x’jagħmel sidu; sejjaħtilkom ħbieb, għaliex kull ma smajt mingħand Missieri jiena għarrafthulkom” (15,15). Din hi l-kelma li Ġesù ma jgħidx min rajh imma f’għaqda mal-Missier (3,34). Hija l-kelma li toħloq (1,1), tagħti l-ħajja ta’ dejjem (5,24) u tagħmel minn min jilqagħha iben Alla (1,12). Id-dixxipli jrid jibqa’ fiha (8,31), jħarisha (8,51) u jobdiha (13,34).

Ibqgħu fija, u jiena nibqa’ fikom. Kif il-fergħa ma tistax tagħmel frott minnha nfisha jekk ma tibqax fid-dielja, hekk anqas intom jekk ma tibqgħux fija. Jiena d-dielja, intom il-friegħi. Min jibqa’ fija u jiena fih, dan jagħmel ħafna frott; għax mingħajri ma tistgħu tagħmlu xejn (v.4-5).

Il-kmand ta’ Ġesù biex nibqgħu fiH iseħħ jekk ‘nibqgħu f’imħabtu’ (v. 9). U dan nagħmluh *jekk* ‘inharsu l-kmandamenti tiegħu’ fuq l-eżempju tiegħu stess; “kif jiena ħarist il-kmandamenti ta’ Missieri u qiegħed f’imħabtu” (v. 10). “Dan hu l-kmandament tiegħi: li tħobbu lil xulxin kif ħabbejtkom jien. Hadd ma għandu mħabba akbar minn din: li wieħed jagħti ħajtu għal ħbiebu” (v. 12-13). L-istess proċess iseħħ fl-Ewkaristija: “Min jiekol ġismi u

jixrob demmi jibqa' fija u jiena fih. Bħalma bagħatni l-Missier, li hu ħaj, u jiena ngħix b'Missieri, hekk ukoll min jiekol lili, hu wkoll jgħix bija” (6,56-57). Jekk le ma jikber l-ebda frott. Il-kliem ta' Ġesù ma jħalli spazju għall-ebda kompromess. MingħajrU, il-frott mhux biss jonqos, iżda jisparixxi.

San Pawl, filwaqt li juża' x-xbieha taż-żebbuġa jgħid: “Jekk int tiftaħar, ftakar li mhux int iżzomm l-għerq, imma l-għerq iżomm lilek... int qiegħed iżzomm bil-fidi. Timliex rasek, iżda ibza'. Jekk Alla ma ħafirhiex lill-friegħi naturali, anqas ma jaħfirha lilek. Qis, mela, it-tjieba u l-ħruxija ta' Alla: ħruxija għal dawk li waqgħu, u t-tjieba għalik jekk tibqa' fit-tjieba tiegħu; inkella int ukoll titqačcat” (ara Rum 11,11-24). “Mhux li aħna minna nfusna għandna l-ħila naħsbu li xi ħaġa ġejja minna nfusna; il-ħila tagħna ġejja mingħand Alla” (2Kor 3,5).

Jekk wieħed ma jibqax fija, jintrema barra bħal fergħa, u jinxfef; mbagħhad, friegħi bħal dawn jigħbruhom u jixħtuhom fin-nar u jinħarqu (v. 6).

Il-barra minnU m'hemmx ħajja. “Kull ma sar kellu l-ħajja fih”(1,3-4). Maqtugħ mill-Mulej hemm l-inxief u n-nar. Friegħi bħal dawn għal xejn ma jkunu jiswew ħlief biex jinħarqu (Eżek 15,1-8). L-għażla m'hiex bejn ħajja u ħajja, imma bejn id-dielja u n-nar. Għalhekk “agħmlu mela frott xieraq ta' l-indiema” (ara Mt 3,7-12 kif wkoll Mt 7,15-20 dwar l-għarfien tas-sigra mill-frott tagħha). Eżempju ċar tan-nuqqas ta' ħajja meta maqtugħ mid-dielja huwa Ġuda li jinqata' mill-Mulej: “Dak, wara li ħa l-bicča ħobż, minnufih ħareġ 'il barra. Kien billejl” (13,30).

Jekk tibqgħu fija u kliemi jibqa' fikom, itolbu kull ma tridu, u jingħatalkom (v.7).

Din il-frazi hi eku ta' oħrajn li Ġesù jlissen: “Tassew tassew ngħidilkom, min jemmen fija hu wkoll għad jagħmel l-opri li qiegħed nagħmel jien, u akbar minnhom għad jagħmel, għax jiena sejjer għand il-Missier. U jekk titolbu xi ħaġa *f'ismi* jiena nagħmilha, biex il-Missier ikun igglorifikat permezz ta' lbnu. Iva, jekk titolbuni xi ħaġa *f'ismi*, jiena nagħmilha” (14,12-14) (Ara wkoll 15,16 u 16,23). “Din hi l-fiduċja sħiħa li għandna fih, li jekk nitolbu xi ħaġa *skond ir-rieda tiegħu*, hu jismagħna” (1Ġw 5,14). It-talba tad-dixxipli tiġi milqugħa għax taqbel mar-rieda ta' Ġesù tant li nistgħu għalhekk nikkonkludu li meta talba ma tiġix milqugħa...

Din hi l-glorja ta' Missieri, li intom tagħmlu ħafna frott u tkunu dixxipli tiegħi (v. 8).

Spiss fi Ġwanni l-glorja hi marbuta mal-passjoni tal-Mulej. Hemm, Hu u l-Missier se jiġu

glorifikati. Il-“ħafna frott” hu għalhekk marbut mal-għotja sħiħa tad-dixxiplu bħal tal-
imgħallem. “Hekk għandu jiddi d-dawl tagħkom quddiem il-bnedmin, biex jaraw l-għemejjel
tajba tagħkom u jagħtu glorja lil Missierkom li hu fis-smewwiet” (Mt 5,16). “Hekk intom,
ħuti, mittu għal-Ligi permezz tal-gisem ta' Kristu, biex intom tkunu ta' ħaddieħor, jġifieri, ta'
dak li kien imqajjem mill-imwiet, sabiex nagħmlu l-frott għal Alla” (Rum 7,4).

SANT' WISTIN: Il-kelmiet jibqgħu fina meta nagħmlu dak li kkmandana u nixtiequ dak li
wegħdna; meta għal kuntrarju, kliemu jibqa' fil-memorja mingħajr ma jkun rifless fil-ħajja,
f'dak il-waqt il-fergħa ma tagħmilx aktar parti mid-dielja għax m'hiex tiġbed/tirċievi il-ħajja
mill-għeruq.